

“หลงตัวเอง 1”

กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา (kulachatrakul@gmail.com)

Chief Marketing Officer บริษัท มาร์เก็ตติ้งได้ออกไซด์ จำกัด

ในปัจจุบันเรามีเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งทำให้คนหลงใหลในรูปพรรณ ฟุ้งฟิ่งไปกับรูปร่างหน้าตาของตนเอง ด้วยการถ่ายภาพด้วยกล้องถ่ายรูปติดโทรศัพท์ ที่เรียกว่า **“Selfie”** แสดงสู่สาธารณะผ่านระบบ Facebook , IG (Instagram) หรือ Line ฯลฯ เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นในสังคมคนไทยอย่างแพร่หลาย เพราะทำให้คนทั่วไปรู้สึกพอใจที่มีผู้คนมาชื่นชมตนเองด้วยการกด Like , Comment หรือ Share ในสภาวะเช่นนี้นักจิตวิทยาเรียกกันว่า **“สภาวะหลงใหลชื่นชมตนเอง” (Narcissistic)**

มีเรื่องเล่ากันว่ายุค 1590 ตำนานเทพเจ้ากรีก Narcissus ชายหนุ่มผู้ตกหลุมรักรูปของตัวเองที่สะท้อนอยู่ในสระ ซึ่งเป็นเงาสะท้อนของตนในน้ำและตกหลุมรักเงานั้น โดยไม่ทราบเลยว่ามันเป็นเพียงภาพ จนสุดท้ายก็ตายเพราะไม่อาจผละสายตาไปจากความงามจากเงาสะท้อนของตนเอง ซึ่งเป็นแนวคิดในทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในบทความ Sigmund Freud's On Narcissism (1914) สมาคมจิตแพทย์อเมริกันได้มีการจำแนกโรคหลงตัวเองในคู่มือการวินิจฉัยและสถิติของการผิดปกติทางจิต (1968) ผลการวิจัยพบว่า คนที่ชอบ Updated Status ของตนเองใน Facebook บ่อยๆ อาจจะมีอาการ “หลงตัวเอง” (Narcissist) เกิดขึ้นได้ งานวิจัยนี้มาจากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างจำนวนเพื่อนในเฟซบุ๊กและความถี่ในการเข้าไปเล่นใน Facebook ทำให้เกิดความแปลกและแยกตัวออกจากสังคมและก็เกิดอาการ “หลงตัวเอง” งานวิจัยนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Personality and Individual Differences Journal ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญวิจัย 300 คน ได้ตอบคำถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่หลงตัวเองจำนวนมากและได้พบว่า บุคคลที่มีเพื่อนใน Facebook จำนวนมาก มักจะใส่รูปภาพของตนเองและปรับปรุงข้อมูลของตนเองตลอดวัน มักจะมีบุคลิกลักษณะประเภทที่เรียกว่า “หลงตัวเอง” แต่ในทางตรงกันข้าม หากมีผู้ไม่มีผู้มากกด Like หรือ กด Like จำนวนน้อยกว่าที่หวังไว้ หรือ Comment ในเชิงลบ ก็จะทำให้เกิดอาการมัวหมองทางอารมณ์ หงุดหงิด ลบข้อความนั้นทิ้งไปหรือถึงขั้น Unfriend ไปเลยก็มี

นักวิจัยที่ชื่อ คริส คาร์เพนเทอร์ ผู้เขียนงานวิจัยชิ้นนี้ได้กล่าวว่า “คนมีความต้องการที่จะให้ตนเองมีความรู้สึกดี มักจะใช้ Facebook ทำให้ประวัติและรูปของตนเองดูดีตลอดเวลา” Facebook นี้แหละทำให้คนมีแนวโน้ม “หลงตัวเอง” คือมักจะหาโอกาสใช้ประโยชน์จาก Facebook เพื่อให้ได้รับผลการตอบรับตามที่ตนเองต้องการ ดร.คาร์เพนเทอร์อธิบายว่า ผู้ที่ใช้ Facebook เพื่อ “โปรโมต” หรือช่วยให้ตนเองโด่งดังขึ้นบนเว็บ มักจะมีอาการและพฤติกรรมสองลักษณะ คือ ลักษณะแรก ประเภทชอบโอ้อวดหรือภาษาวิชาการ เรียก จีอี (GE ; Grandiose Exhibition) ซึ่งหมายถึงคนที่โอ้อวดเพื่อต้องการให้ตนเองเป็นจุดสนใจ อีกลักษณะหนึ่งคือประเภทกระหายชื่อเสียงหรือยศถาบรรดาศักดิ์ใส่ตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้คนยอมรับนับถือว่าตนเองเป็นเช่นนั้น หรือภาษาวิชาการเรียก อีอี (EE ; Entitlement / Exploitative) ทั้งสองอาการดังกล่าว ดร.คาร์เพนเทอร์ เรียกว่า “คนหลงตัวเอง” (Narcissists) แม้ในงานวิจัยยังไม่มีการระบุเส้นแบ่งให้ชัดเจนเลยว่าจะต้องมีเพื่อนมากสักกี่คนขึ้นไปหรือมีการเข้า Facebook ไปปรับปรุงข้อมูลหรือรูปตัวเองสักกี่ครั้งต่อวันต่อเดือน จึงจะเรียกได้ว่า “คนหลงตัวเอง” แต่คงจะสังเกตได้จากข้อความที่เขียนมากกว่า เช่น ใช้คำว่า “ผม” ทำโน่น ทำนี่ ในเว็บจำนวนมาก งานวิจัยเรื่องคนหลงตัวเองใน Facebook นี้เคยทำเมื่อปี ค.ศ. 2010 มาแล้ว โดยมหาวิทยาลัยยอร์ก ประเทศแคนาดา โดยได้ศึกษาว่าผู้หญิงและผู้ชายชอบ “โปรโมต” ตนเองต่างกันเช่นไรใน Facebook ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้ชายชอบคุยโอ้อวดเรื่องตนเอง ในขณะที่ผู้หญิงมักจะใช้รูปภาพที่มีลักษณะแต่งรูปร่างหน้าตาหวือหวาและอวดดองค์ทรงเครื่อง อาการหลงตนเองมักจะมีในเกือบทุกคน แต่จะมากขนาดไหนถึงจะเรียกว่า “หลงตัวเอง” จนเกิดความเสียหายได้นั้นในงานวิจัยไม่ได้รับระบุไว้ แต่ในทางการตลาดได้นำเอาความลุ่มหลงตัวเองของมนุษย์มาใช้อย่างผิดพลาดเสียหาย เช่น การโพสต์ภาพ “Selfie” เข้าชั้นเสฟติดและจะหงุดหงิดอย่างมากหากไม่มีคนมาสนใจ Like หรือ Comment และ Share ซึ่งก่อให้เกิดภาวะต่างๆนานาตามมา เช่น การหลงใหลได้ปลื้มกับตัวเองจนหลงลืมว่าสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตคืออะไร การลุ่มหลงมัว

เมมาในร่างกายของตนเองจนเกิดภาวะล่อแหลมในการแต่งตัวอวดรูปโฉมโนมเนื้อ จนเป็นเหตุอาชญากรรมในทุกรูปแบบ
เหตุการณ์มันมากขึ้นทุกวันเพราะเหตุจากเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วเหลือเกินในยุคเครือข่าย
สังคมออนไลน์ (อ่านต่อฉบับหน้า)

*****